

Risiko- og tiltaksvurdering for Harstad kommune – Covid-19 pandemi

Skrevet: Uke 2 (13.1.21)

Risikovurdering - Kommuneoverlegen har ansvar for å vurdere risikoen ved utbruddet, eventuelt i samarbeid med nabokommuner. FHI kan gi veiledning. Formålet er å løpende vurdere sannsynligheten for videre spredning og konsekvensene av dette.

FHI har laget en mal for vurderingen. Risikovurderingen består av:

1. Vurdering av hvilken **epidemiologisk situasjon** som foreligger, altså om dette er et utbrudd med mange tilfeller knyttet til samme smittekilde eller smittesituasjon, eventuelt en massesmittehendelse, eller om det er en generell økning.
2. Vurdering av **spredningspotensialet** i fravær av tiltak, basert på erfaring fra liknende utbrudd, analyse av smittekjeden, andel med ukjent smitteeksponering og analyse av spredningspotensialet
3. Vurdering av **forventet sykdomsbyrde** dersom utbruddet utvikler seg videre, basert på kjent kunnskap om spredningspotensialet og sykdomsalvorligheten samt den tilgjengelige kapasiteten i helse- og omsorgstjenesten for å gi riktig behandling på riktig nivå og oppslutning om allerede pågående smitteverntiltak

Risikovurdering medio uke 2:

1. **Dagens epidemiologiske situasjon:**

- a. **UNN-utbruddet:**

- i. Dette utbruddet startet ved at inneliggende pasient på kirurgen på UNN Harstad, testet positivt. Vedkommende hadde da ligget inne siden 1.12.20 og positiv test forelå 8.12.20. Vi registrerer at utbruddet er meldt inn av UNN i VESUV. Her er det angitt 12 i smitteutbruddet på UNN. Vi kjenner oss ikke helt igjen i disse tallene. Vi har loggført totalt 21 i utbruddet tilknyttet UNN. Dette er inkludert en xxx, en yyy, smittede ansatte og pasienter som tilhører Harstad, Senja, Tjeldsund, lbestad, Kvæfjord og Narvik. Dette utbruddet vurderes nå som slått ned om vi har ikke hatt ny positiv Covid-19 test relatert til dette utbruddet siden 27.12.20.
 - ii. De 21 ansatte og pasientene resulterte bare i Harstad skapt 15 nye positive tilfeller C+. I tillegg ble det et betydelig antall nærkontakter fra UNN-utbruddet Covid-19 positiv i våre nabokommuner.

- 1.

- b. **Musikkbingo-utbruddet:**

- i. Det ble den 29.12.20 avholdt et musikkbingoarrangement på utestedet Verftet. Tidlig i uke 1 begynte det å komme mange positive prøvesvar, med fellesnevner at de hadde vært deltagere på dette arrangementet. Smitten spores så videre fra musikkbingo til 3 ulike nyttårs arrangementer. Vi er nå i smittede 2 og 3 og forventer få/ingen flere nye positive blant de som deltok på musikkbingoen. Til sammen kan så mange som 18 personer ha blitt smittet på musikkbingoen. Dette utbruddet er i en tidlig fase og det er uklart hvor stort omfanget blir til slutt. Så langt har vi 56 tilfeller knyttet direkte til utbruddet. 6 av tilfellene vi har fått de siste dagene, har uklar smittevei, men dette tallet forventes å synke etter hvert som smittesporingen pågår.

2. **Vurdering av spredningspotensialet:**

Utbruddet har allerede fått et stort omfang med 56 tilfeller i utbruddet. Samtidig har vi for den siste uken hatt 11 Covid-19 personer utenfor utbruddet, og 6 av disse har foreløpig uklar smittevei. Vi har i dag 64 personer i isolasjon og 311 i nærkontakt karantene. Potensialet for videresmitte til nærkontakter vurderes som sannsynlig. Selv om det er gjort en stor innsats av smittesporingsteamet, kan det ikke utelukkes at vi ikke har fanget opp alle som har vært reelt smitteutsatt. Dette representerer en økt risiko for at nye utbrudd kan oppstå i kjølvannet av aktuelle utbrudd. Sannsynligheten for dette vurderes som stor.

2. **Vurdering av forventet sykdomsbyrde:** Den siste uken har vi testet 5,5 % av befolkningen i Harstad (1368 tester). Testkapasiteten på Luftveisklinikken ble økt i forrige uke og er forklaringen til at vi har klart å teste så mange. De vil ikke være mulig å holde oppe dette testnivået over tid, uten tilføring av personellressurser. Det jobbes med å knytte flere personell til klinikken.

Smittesporingsarbeidet har vært krevende, og kapasiteten har akkurat vært nok. Det læres nå opp flere som kan delta i dette arbeidet.

- a. UNN Harstad har hatt 5 innlagte covid-19 pasienter i forrige uke. En på respirator ble overført til NLSH. UNN er per tiden på grønt beredskapsnivå.

Dette utbruddet har hatt en eksplosiv start og blitt stort veldig fort. Konsekvensene av kjent smitte i Harstad nå vurderes å ha potensiale stort potensiale for økt sykdomsbyrde for kommunehelsetjenesten og for spesialisthelsetjenesten. De første positive var stort sett unge voksne. Etter hvert som disse har videresmittet, har flere blitt syke som er i aldersmessig risiko eller har alvorlige sykdommer som gir økt risiko for alvorlig sykdomsforløp av Covid-19. Vi har daglig kommunikasjon med UNN Harstad om dette.

Grunnet høyt smittepress nå krever det ekstraordinære ressursbruk for å kunne etterleve god kapasitet og kvalitet i TISK-strategien.

Oppsummering av risikobildet:

FHI har laget kriterier for hva som bør vurderes når en kommune skal fastsette eget risiko nivå. Risikonivåene deles inn fra 1 (kontroll) til 5 (ukontrollert spredning). De faktorene som skal vurderes er:

1. 14-dagers insidensen (nye tilfeller) per 100 000 innbyggere.
2. Andel positive blant de testede siste to uker
3. Reproduksjonstallet (finnes ikke kommunale tall)
4. Antall nye innleggelser per 100 000 siste 14 dager.

Tabell 5 Beskrivelse av risikonivåer.

Risikonivåer	Beskrivelse
Risikonivå 1 (Kontroll)	Ingen eller få påviste tilfeller, men mulighet for oppblussing.
Risikonivå 2 (Kontroll med klynger)	Lokale og regionale utbrudd som kontrolleres. Insidensen er gjerne noe varierende som følge av utbrudd. Tilfellene kan være begrenset til visse grupper, og bare en liten andel (under 10%) har ukjent smittesituasjon. Testing og smittesporing håndteres greit.
Risikonivå 3 (Økende spredning)	Økende insidens utenom avgrensete utbrudd og fare for rask akselerasjon i insidens. Tilfellene er dels sporadiske og dels klynger i ulike miljøer. Rundt 10-20% har ukjent smittesituasjon. Kapasitet for smittesporing og testing er under press.
Risikonivå 4 (Utbredt spredning)	Høy og raskt økende insidens utenom avgrensete utbrudd. Press på sykehusenes kapasitet. Økende insidens eller flere utbrudd i sårbare grupper. Rundt 20-30% har ukjent smittesituasjon. Økende insidens av innleggelser og dødsfall. Kapasitet for smittesporing og testing er overbelastet.
Risikonivå 5 (Ukontrollert spredning)	Ukontrollert spredning i samfunnet og fare for å overskride sykehusenes kapasitet. Akselererende insidens utenom kjente utbrudd. Mer en 30-40% har ukjent smittesituasjon. Smittesporing er ikke gjennomførbart for mange tilfeller pga. kapasitetsmangel.

Tallene gjelder for siste 14 dager (uke 52 og uke 1)

Harstad	Andel nye tilfeller per 14 dag per 100 000 innbyggere		Andel positive blant de testede i gjennomsnitt siste 14 dager		Reproduksjonstallet – kun nasjonalt		Antall nye innleggelser per 14 dager per 100 000 innbyggere.		
	Verdi	Nivå	Verdi	Nivå	Verdi	Nivå	Verdi	Nivå	
	283/100k	N3	3,1%	N3	1,2	N3	20/100k	N3/N4	

Det bemerkes at det ikke er mulig å lage en god lokal utregning for Harstad kommunes R tall. Vi har for få innbyggere og for få smittede til å kunne ekstrapolere ut et meningsfullt R-tall. Etter råd fra FHI baserer vi oss derfor på det nasjonale R-tallet.

Vedr. insidens: Vi har en insidens som plasserer oss i kategorien «Risiko nivå 3» etter FHIs definisjoner. Grensen for «risiko nivå 4» går på 300/100 000 innbyggere. Denne nærmer vi oss og vi vil trolig havne der om få dager.

Oppsummert har vi et risikonivå i Harstad som legger seg på nivå 3, helt i grenseland til nivå 4.

Tiltaksvurdering:

Basert på ovenstående risikovurdering anbefales det at forsterket innsats på TISK-strategien (Testing-Isolering-Smittesporing-Karantene) opprettholdes og styrkes ytterligere. Tromsø kommune har tilbudt seg å bistå i smittesporingsarbeid 2 dager i uka på dagtid. Dette kan bli aktuelt på sikt. Statsforvalteren har ved tre anledninger anbefalt at HK vurderer å benytte seg av Nasjonal innsatsgruppe (TISK-personell) dersom vi har behov for det. Det utredes nå hva dette innsatsteamet konkret kan bidra med, og hvor innslagspunktet er for en evt. aktivering av dette teamet.

Den 3. januar kom det forsterkede nasjonale tiltak. Grunnet lokalt utbrudd vedtok Formannskapet den 6.1.21 en lokal forskrift med forsterkede lokale tiltak (varighet tom 18.1.21), det vises til forskriften for spesifikt innhold av påbudene. Disse omhandlet:

§ 1. Stenging av offentlige steder og virksomheter der det foregår kultur-, underholdnings- eller fritidsaktiviteter innendørs

§ 2. Hjemmekontor og møtevirksomhet

§ 3. Plikt til bruk av munnbind

§ 4. Serverings- og skjenkesteder

Serverings- og skjenkesteder skal registrere kontaktopplysninger til alle gjestene.

Av ytterligere lokale tiltak er følgende iverksatt:

- Kommunale innendørs idrettsanlegg stenges for alle, unntatt lag som følger toppidrettsprotokollen.
- Alle kommunalt ansatte som har mulighet til det kan benytte hjemmekontor, dog tilpasset hensynet at til betjening av innbyggere og intern drift ivaretas. Hjemmekontor avtales med nærmeste leder.
- Tjenestereiser utgår. Kun helt nødvendige tjenestereiser gjennomføres og skal godkjennes av kommunedirektør eller kommunalsjefer.
- Ikke flere enn 10 deltakere på møter i kommunal regi, og færre hvis størrelsen på møterommet tilsier det.
- Alle møter i folkevalgt organer vil bli gjennomført som digitale møter.
- Kantina på rådhuset stenges.
- Harstad fritidssenter og Ungdommens hus stenges.
- Kulturskolen gjennomfører digitale en-til-en-timer. Gruppetimer avlyses.

- Barneskoler og barnehager skal følge veilederen for "rødt nivå".
- Stenging av offentlige steder og virksomheter der det foregår kultur-, underholdnings- eller fritidsaktiviteter innendørs.
- Påbud om bruk av munnbind på offentlig sted der det ikke er mulig å holde avstand på minimum en meter. NB! Gjelder ikke for barn under 12 år og personer med redusert lunkekapasitet.
- Påbud om hjemmekontor i den utstrekning dette er mulig.
- Fra 6. januar: Sykehjemmene går over til tiltaksnivå 3 (av 3). For pårørende og beboere betyr det i all hovedsak strengere besøkskontroll.
- Tilreisende til Harstad fra regioner hvor det er høyt smittetrykk, anbefales å teste seg for covid-19 ankomstdagen, eller dagen etter ankomst.
- Påbud om stengning av driften av treningssentre, bingo -og svømmehaller, samt Sam lekeland og bowlingsenteret
- Påbud at cafeer og restauranter fører gjesteliste.

Lokal smittevernmyndighet har konferert med FHI sin utbruddsgruppe den 12.1.21 mht til allerede iverksatte lokale tiltak, og evt. nye tiltak som kan/bør vurderes. Tilbakemeldingen fra FHI var at de mener vi har iverksatt gode lokale tiltak som sammen med de nasjonale og god kapasitet til TISK-arbeidet, skal være tilstrekkelig for å kunne håndtere og slå ned aktuelle utbrudd.

Særlig vurdering knyttet til grunnskole og barnehage: Generelt anbefales det høy terskel for stenging av skoler. Verdens helseorganisasjon peker i sin oppdaterte veileder på at tiltak skal målrettes slik at tiltak på skoler bare bør skje når det er smitte i skolene eller blant barn i skolealder. Skolene bør ikke stenges forebyggende. Tiltak som omfatter barn og unge må være forholdsmessige til deres rolle i smittespredningen i kommunen. Det er særlig viktig hvis stenging (også kortvarig) av barnehage eller skole vurderes, at kommunen vurderer de negative konsekvensene for barn og unge, og om det er mulig å oppnå nødvendig smitteverneffekt gjennom rødt tiltaksnivå i stedet for stenging. I den situasjonen vi er i nå, er de negative konsekvensene av at noen barn får dager med hjemmeskole (konsekvens av rødt nivå), veid opp mot den økte smitterisikoen vi nå har i Harstad.

Det er også hensyntatt at regionen den neste tiden, har fått og vil ha økende arbeidsinnvandring fra utlandet. Tiltak rettet opp mot å kartlegge denne gruppen, er igangsatt.

Lokalt smittevern sin anbefaling til kommuneledelsen: Allerede iverksatt anbefalinger, lokale tiltak og lokale påbud, anbefales forlenget tom. søndag 24.1.21.

Ny tiltaks- og risikovurdering vil bli sendt kommuneledelsen senest 22.1.21, før ved behov, eller ved forespørsel.

Mvh.
Kommuneoverlegen og smittevernlegen
Harstad kommune